

ADRAN 11

11. Swyddogion

11.1 Strwythur Rheoli

11.1.1 Cyffredinol

Caiff y Cyngor Llawn gyflogi'r cyfryw staff (y cyfeirir atynt fel Swyddogion) ag y mae'n ystyried sy'n briodol i gyflawni ei swyddogaethau.

11.1.2 Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro, Prif Swyddog Cyllid a Pennaeth Gwasanaethau Democraidaidd

Bydd y Cyngor yn dynodi'r swyddi canlynol fel y dangosir:

Swydd	Dynodiad
Prif Weithredwr	Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol	Swyddog Monitro
Pennaeth Cyllid	Prif Swyddog Cyllid
Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol	Pennaeth Gwasanaethau Democraidaidd

Bydd y swyddogaethau a ddisgrifir yn Adrannau 11.2 i 11.5 yn berthnasol i'r swyddi hyn.

11.1.3 Yn yr adran yma golygai unrhyw gyfeiriad at "Brif Swyddog", Brif Swyddog" o fewn ystyr Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Gorchmynion Sefydlog) (Cymru) 2006).

11.2 **Swyddogaethau Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig**

11.2.1 Cyflawni Swyddogaethau gan y Cyngor

Mae Adran 4 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn gosod dyletswydd ar awdurdodau i ddynodi un o'u swyddogion yn Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig. Bydd Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig yn adrodd i'r Cyngor Llawn ar y ffordd y cydlynir y broses o gyflawni swyddogaethau'r Cyngor, nifer a gradd y staff sydd eu hangen i gyflawni'r swyddogaethau, trefniadaeth

staff yr awdurdod, a phenodi staff yr awdurdod a rheolaeth briodol arnynt.

11.2.2 Cyfngiadau ar Swyddogaethau

Ni chaiff Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig fod yn Swyddog Monitro nac yn Bennaeth y Gwasanaethau Democraidd, ond caiff ddal swydd Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig.

11.3 **Swyddogaethau'r Swyddog Monitro**

Amlinellir y rhain yn adran 5 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 fel y'i diwygiwyd.

11.3.1 Cynnal y Cyfansoddiad

Bydd y Swyddog Monitro yn cynnal fersiwn gyfredol o'r Cyfansoddiad ac yn sicrhau ei fod ar gael yn eang er mwyn i Aelodau, staff a'r cyhoedd allu cyfeirio ato.

11.3.2 Sicrhau bod y Penderfyniadau a Wneir yn Gyfreithlon ac yn Deg

Ar ôl ymgynghori â Phennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Prif Swyddog Cyllid, bydd y Swyddog Monitro yn adrodd i'r Cyngor Llawn neu'r Cabinet mewn perthynas ag unrhyw Swyddogaeth os yw ef/hi o'r farn y byddai unrhyw gynnig, penderfyniad neu hepgoriad yn arwain at anghyfreithlondeb neu os yw unrhyw benderfyniad neu hepgoriad wedi arwain at gamweinyddu. Bydd adroddiad o'r fath yn atal y cynnig neu'r penderfyniad rhag cael ei roi ar waith nes bod yr adroddiad wedi cael ei ystyried.

11.3.3 Cefnogi'r Pwyllgor Safonau

Bydd y Swyddog Monitro yn cyfrannu at hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad trwy gefnogi'r Pwyllgor Safonau.

11.3.4 Derbyn Adroddiadau

Bydd y Swyddog Monitro yn derbyn ac yn gweithredu ar adroddiadau a wneir gan yr Ombwdsmon a phenderfyniadau'r tribiwnlysoedd achos.

11.3.5 Cynnal Ymchwiliadau

Bydd y Swyddog Monitro yn cynnal ymchwiliadau i faterion a atgyfeirir gan yr Ombwdsmon ac yn llunio adroddiadau neu'n gwneud argymhellion mewn perthynas â hwy i'r Pwyllgor Safonau.

11.3.6 Cyngkori ynghylch pa un a yw penderfyniadau'r [Cabinet] [y Weithrediaeth] o fewn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi

Bydd y Swyddog Monitro, ar y cyd â'r Prif Swyddog Cyllid, yn cyngori ynghylch pa un a yw penderfyniadau'r Cabinet yn unol â'r Gyllideb a'r Fframwaith Polisi.

11.3.7 Rhoi Cyngor

Bydd y Swyddog Monitro yn rhoi cyngor i'r Cynghorwyr ar faterion yn ymwneud â chwmpas pwerau a'r awdurdod i wneud penderfyniadau, camweinyddiaeth, amhriodoldeb ariannol, uniondeb a'r Gyllideb a'r Fframwaith Polisi.

11.3.8 Cyfngiadau ar Swyddi

Ni chaiff y Swyddog Monitro fod yn Brif Swyddog Cyllid, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig na'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

11.4 Swyddogaethau'r Prif Swyddog Cyllid

Amlinellir y rhain yn adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972.

11.4.1 Sicrhau Cyfreithlondeb a Doethineb Ariannol y Penderfyniadau a Wneir

Ar ôl ymgynghori â Phennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Swyddog Monitro, bydd y Prif Swyddog Cyllid yn adrodd i'r Cyngor Llawn neu'r Cabinet mewn perthynas â Swyddogaeth Weithredol, ac archwilydd allanol y Cyngor os yw ef/hi o'r farn y bydd unrhyw gynnig, penderfyniad neu ffordd o weithredu yn golygu gwariant anghyfreithlon, neu'n anghyfreithlon ac yn debygol o achosi colled neu ddiffyg neu os yw'r Cyngor ar fin cofnodi eitem o'r cyfrifon yn anghyfreithlon.

11.4.2 Gweinyddu Materion Ariannol

Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol y Cyngor.

11.4.3 Cyfrannu at Reolaeth Gorfforaethol

Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn cyfrannu at reolaeth gorfforaethol y Cyngor, yn enwedig trwy ddarparu cyngor ariannol proffesiynol.

11.4.4 Rhoi Cyngor

Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn rhoi cyngor i'r holl Gynghorwyr ar faterion yn ymwneud â chwmpas pwerau a'r awdurdod i wneud

penderfyniadau, camweinyddiaeth, amhriodoldeb ariannol, uniondeb a'r Gyllideb a'r Fframwaith Polisi, a bydd yn cefnogi a chynghori Cynghorwyr a Swyddogion yn eu rolau priodol.

11.4.5 Rhoi Gwybodaeth Ariannol

Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn rhoi gwybodaeth ariannol i'r cyfryngau, aelodau'r cyhoedd a'r gymuned.

11.4.6 Cynghori ynghylch pa un a yw penderfyniadau'r Cabinet o fewn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi

Bydd y Prif Swyddog Cyllid, ar y cyd â'r Swyddog Monitro, yn cynghori ynghylch pa un a yw penderfyniadau'r Cabinet yn unol â'r Gyllideb a'r Fframwaith Polisi.

11.4.7 Cyfngiadau ar Swyddi

Ni chaiff y Prif Swyddog Cyllid fod yn Swyddog Monitro na'r Pennaeth Gwasanaethau Democraidd.

11.5 Swyddogaethau'r Pennaeth Gwasanaethau Democraidd

Amlinellir y rhain yn adran 9 y Mesur. Swyddogaethau'r Pennaeth Gwasanaethau Democraidd yw:

11.5.1 rhoi cymorth a chyngor i'r awdurdod mewn perthynas â'i gyfarfodydd, yn amodol ar baragraff 11.5.10;

11.5.2 rhoi cymorth a chyngor i bwyllgorau'r awdurdod (heblaw am y pwyllgorau a grybwyllir ym mharagraff 11.5.5) ac aelodau'r pwyllgorau hynny, yn amodol ar baragraff 11.5.10;

11.5.3 rhoi cymorth a chyngor i unrhyw gydbwyllgor y mae awdurdod lleol yn gyfrifol am ei drefnu ac aelodau'r pwyllgor hwnnw, yn amodol ar baragraff 11.5.10;

11.5.4 hyrwyddo rôl Pwyllgorau Craffu yr awdurdod;

11.5.5 rhoi cymorth a chyngor i:

- (a) Bwyllgorau Craffu yr awdurdod ac aelodau'r pwyllgorau hynny; a
- (b) Phwyllgor Gwasanaethau Democraidd yr awdurdod ac aelodau'r pwyllgor hwnnw;
- (c) rhoi cymorth a chyngor mewn perthynas â swyddogaethau Pwyllgor Craffu yr awdurdod i bob un o'r canlynol:

- (i) aelodau'r awdurdod;

- (ii) aelodau gweithrediaeth yr awdurdod;
- (iii) swyddogion yr awdurdod.

11.5.6 rhoi cymorth a chyngor i bob aelod o'r awdurdod mewn perthynas â chyflawni rôl aelod o'r awdurdod, yn amodol ar baragraff 11.5.11.

11.5.7 llunio adroddiadau a gwneud argymhellion mewn perthynas ag unrhyw un o'r canlynol:

- (a) nifer a gradd y staff sydd eu hangen i gyflawni swyddogaethau gwasanaethau democrataidd;
- (b) penodi staff i gyflawni swyddogaethau gwasanaethau democrataidd;
- (c) trefniadaeth staff sy'n cyflawni swyddogaethau gwasanaethau democrataidd a rheolaeth briodol arnynt;

11.5.8 y cyfryw swyddogaethau eraill ag y gellid eu pennu gan y gyfraith.

11.5.9 Cyfyngiadau ar Swyddi

Ni chaiff y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd fod yn Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro na'r Prif Swyddog Cyllid.

11.5.10 Mae rhoi cyngor ynghylch pa un a ddylai swyddogaethau'r cyngor gael eu harfer neu pa un a ddylent fod wedi cael eu harfer, neu sut y dylai swyddogaethau'r cyngor gael eu harfer neu sut y dylent fod wedi cael eu harfer, yn berthnasol dim ond i gyngor yn ymwneud â swyddogaethau'r Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

11.5.11 Nid yw cyngor i Aelod yn cynnwys cyngor mewn perthynas â'i rôl fel Aelod gweithredol ac nid yw'n cynnwys cyngor ynghylch mater sy'n cael ei ystyried mewn cyfarfod neu y bwriedir ei ystyried mewn cyfarfod (heblaw am gyfarfod Pwyllgor Craffu neu'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd).

11.6 Dyletswydd i Ddarparu Adnoddau Digonol i Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro, y Prif Swyddog Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

Bydd y Cyngor yn darparu'r cyfryw Swyddogion, llety ac adnoddau eraill i Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro, y Prif Swyddog Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd ag y mae'n ystyried sy'n ddigonol i ganiatáu ar gyfer cyflawni eu dyletswyddau.

11.7 Ymddygiad

Bydd Swyddogion yn cydymffurfio â'r Cod Ymddygiad ar gyfer Swyddogion a'r Protocol ar Gysylltiadau Swyddogion/Aelodau a amlinellir yn Adrannau 20 a 21 y Cyfansoddiad hwn.

11.8 Cyflogaeth

Bydd y drefn ar gyfer recriwtio, dethol a diswyddo Swyddogion yn cydymffurfio â'r Rheolau Cyflogaeth Swyddogion a amlinellir isod.

11.9 Cydnabyddiaeth Prif Swyddogion

Bydd y Cyngor Llawn yn penderfynu ar lefel ac unrhyw newid yn y gydnabyddiaeth sydd i'w dalu i Brif Swyddog. Diffinnir cydnabyddiaeth yn unol â Deddf Lleoliaith 2011 Adran 43(3).

11.10 Rheolau Gweithdrefnol Cyflogaeth Swyddogion

11.10.1 Recriwtio a Phenodi

(a) Datganiadau

- (i) Mae'r Cyngor wedi llunio gweithdrefnau sy'n cynnwys gofyniad bod yn rhaid i unrhyw ymgeisydd ar gyfer ei benodi/phenodi'n Swyddog ddatgan yn ysgrifenedig pa un a oes ganddo/ganddi unrhyw berthynas ag unrhyw un o gynghorwyr neu Swyddogion y Cyngor.
- (ii) Ni fydd unrhyw ymgeisydd sy'n perthyn i Gynghorydd neu uwch Swyddog yn cael ei benodi/phenodi heb awdurdod y Prif Swyddog perthnasol neu Swyddog a enwebwyd ganddo/ganddi.

(b) Ceisio Cefnogaeth ar gyfer Penodiad

- (i) Bydd y Cyngor yn anghymhwysu unrhyw ymgeisydd sy'n ceisio cefnogaeth unrhyw Gynghorydd ar gyfer unrhyw benodiad gyda'r Cyngor, boed hynny'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Bydd cynnwys y paragraff hwn yn cael ei nodi mewn unrhyw wybodaeth recriwtio.
- (ii) Ni chaiff unrhyw un o Gynghorwyr na chyflogaethion y Cyngor geisio cefnogaeth i unrhyw unigolyn ar gyfer unrhyw benodiad gyda'r Cyngor.

11.10.2 Recriwtio Prif Swyddogion

Pan fydd y Cyngor yn bwriadu penodi Prif Swyddog (o fewn ystyr Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Gorchymynion Sefydlog) (Cymru) 2006) bydd y Cyngor yn ac, yn ddarostyngedig i'r gofyn yn (b)(ii) isod na fwriedir gwneud y penodiad yn unig o blith ei swyddogion presennol, rhaid iddo wneud y canlynol:

- (a) llunio datganiad sy'n cynnwys y canlynol:
 - (i) dyletswyddau'r Swyddog dan sylw; ac
 - (ii) unrhyw gymwysterau neu rinweddau a geisir yn yr unigolyn sydd i'w benodi/phenodi;

- (b) (i) gwneud trefniadau i'r swydd gael ei hysbysebu yn y fath fodd sy'n debygol o'i dwyn i sylw unigolion sy'n gymwys i wneud cais amdani; ac
 - (ii) mewn achos ble mae cydnabyddiaeth flynyddol y swydd yn £100,000 neu fwy rhaid i'r hysbyseb fod yn gyhoeddus oni bai fod y penodiad am gyfnod penodedig sydd ddim mwy na 12 mis o hyd.

- (c) gwneud trefniadau i gopi o'r gweithdrefnau a grybwyllwyd ym mharagraff (a) gael eu hanfon at unrhyw unigolyn ar gais.

- (ch) Bydd y camau a grybwyllir yn (a) i (c) uchod yn cael eu dirprwyo i'r Prif Weithredwr i'w cymryd.

- (d) Ar achlysur ble hysbysebwyd swydd yn unol â pharagraff (b) mae rhaid i'r Cyngor unai:
 - (i) gyfweld pob ymgeisydd cymwys ar gyfer y swydd neu,
 - (ii) ddewis rhestr fer o blith yr ymgeiswyr cymwys a chyfweld y rhai a gynhwysir ar y rhestr fer.

- (dd) Ble na dderbyniwyd cais gan berson cymwys neu, fod y Cyngor yn penderfynu ail hysbysebu'r swydd gall y Cyngor wneud trefniadau pellach ar gyfer hysbysebu un unol a pharagraff (b).

- (e) Bydd y camau a grybwyllir ym mharagraffau (d) a (dd) uchod yn cael eu dirprwyo i'r pwyllgor priodol yn unol â chynllun dirprwyo'r Cyngor i bwyllgorau ac is-bwyllgorau.

- (f) Lle bo dyletswyddau prif swyddog yn cynnwys cyflawni swyddogaethau dau neu fwy o awdurdodau perthnasol yn rhinwedd adran 101(5) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972:
 - (i) gall y camau a gymerwyd dan baragraff (a) (b) neu (c) uchod gael eu cymryd gan gydbwyllgor yr awdurdodau perthnasol hynny, is-bwyllgor o'r pwyllgor hwnnw neu brif swyddog unrhyw rai o'r awdurdodau perthnasol dan sylw; a
 - (ii) gellir penodi unrhyw brif swyddog gan y cyfryw gydbwyllgor, is-bwyllgor o'r pwyllgor hwnnw neu bwyllgor neu is-bwyllgor o unrhyw rai o'r awdurdodau perthnasol hynny.

11.10.3 Penodi Prif Weithredwr

- (a) Bydd y Cyngor Llawn yn cymeradwyo penodiad Prif Weithredwr, yn dilyn argymhelliad ynghylch y cyfryw benodiad gan un o bwyllgorau neu is-bwyllgorau'r Cyngor. Mae'n rhaid i'r pwyllgor neu'r is-bwyllgor hwnnw gynnwys o leiaf un Aelod o'r Cabinet.

11.10.4 Penodi a Diswyddo Prif Swyddogion

- (a) Yn y paragraff hwn:

mae "y Pwyllgor"	yn golygu'r Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion; ac
mae "y Swyddog Priodol"	yn golygu'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

- (b) Y Pwyllgor sy'n gyfrifol am benodi a diswyddo'r Prif Weithredwr a Phrif Swyddogion.
- (c) Mae'n rhaid i o leiaf un Aelod o'r Cabinet fod yn Aelod o'r Pwyllgor ac ni ddylai mwy na hanner Aelodau'r Pwyllgor hwnnw fod yn Aelodau o'r Cabinet (Atodlen 3 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Gorchmynion Sefydlog) (Cymru) 2006).
- (ch) Pan fydd y Pwyllgor yn bwriadu penodi neu ddiswyddo'r Prif Weithredwr, mae'n rhaid i'r Cyngor Llawn gymeradwyo'r penodiad hwnnw cyn i'r cynnig o benodiad gael ei wneud neu mae'n rhaid iddo gymeradwyo'r diswyddiad hwnnw cyn i'r rhybudd diswyddo gael ei roi.

11.10.5 Swyddogion Eraill

- (a) Y Prif Weithredwr neu ei (h)enwebai ef/hi sy'n gyfrifol am benodi a diswyddo Swyddogion islaw Prif Swyddog, ac ni chaiff cynghorwyr ymgymryd â'r swyddogaeth hon.
- (b) Ni fydd cynghorwyr yn ymwneud â champau disgyblu yn erbyn unrhyw Swyddog islaw Prif Swyddog ac eithrio pan fydd angen iddynt gymryd rhan mewn unrhyw ymchwiliad i gamymddwyn honedig neu pan fydd gweithdrefnau disgyblu, gweithdrefnau gallu a gweithdrefnau cysylltiedig y Cyngor, fel y cânt eu mabwysiadu o bryd i'w gilydd, yn caniatáu hawl i apelio at Aelodau.
- (c) Ni fydd paragraffau (a) a (b) yn berthnasol i:
- (i) y swyddog a ddynodwyd yn bennaeth gwasanaeth taledig yr awdurdod;

- (ii) prif swyddog statudol o fewn ystyr adran 2(6) o Ddeddf 1989(3) (swyddi â chyfyngiad gwleidyddol);
- (iii) prif swyddog anstatudol o fewn ystyr adran 2(7) o Ddeddf 1989;
- (iv) dirprwy brif swyddog o fewn ystyr adran 2(8) o Ddeddf 1989;
- (v) Swyddog Monitro,
- (vi) Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd;
- (vii) person a benodwyd yn rhinwedd adran 9 o Ddeddf 1989(4) (cymhorthwyr i grwpiau gwleidyddol); neu
- (viii) person y mae rheoliadau a wneir o dan adran 35(4) a (5) (darpariaeth o ran penodi, disgyblu, atal dros dro a diswyddo athrawon a staff eraill mewn ysgolion a gyflogir gan yr awdurdod addysg lleol) o Ddeddf Addysg 2002(5) yn gymwys iddo.

11.10.6 Penodiadau cynorthwywyr i'r grwpiau gwleidyddol.

- (a) Penodir cynorthwydd grŵp gwleidyddol yn unol â dymuniadau'r grŵp gwleidyddol hwnnw.
- (b) Gwahoddir y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd fel sylwedydd i unrhyw gyfweiliad ar gyfer penodi cynorthwydd grŵp gwleidyddol.

11.10.7 Camau Disgyblu

- (a) Yn y paragraff hwn, mae "camau disgyblu" yn cynnwys diswyddo a fwriedir am unrhyw reswm heblaw am ddileu swydd, iechyd gwael parhaol neu fethiant i adnewyddu contract cyfnod penodol, ymddeoliad a gynlluniwyd ac ymddeoliad cynnar a chyfnodau prawf anfodddhaol.

- (b) *Gweithdrefnau Ysgrifenedig*

Yn ddarostyngedig i (i) isod bydd camau disgyblu yn erbyn Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro y Prif Swyddog Cyllid a'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd yn cael eu cymryd yn unol â Gweithdrefnau Prif Swyddogion y Cyngor (mae hyn yn cynnwys swyddog sydd yn destun camau disgyblaeth arfaethedig oedd ar yr adeg yr honnwyd y digwyddodd y camymddwyn wedi ei gyflogi yn un o'r swyddi uchod ond nad yw yn parhau yn swydd ar adeg y camau disgyblaeth arfaethedig).

- (i) Petai yn dod i'r amlwg fod honiad o gamymddwyn gall arwain at gamau disgyblu wedi ei wneud yn erbyn un o'r swyddogion a restrir uchod yna penodir pwyllgor ymchwilio gan y Cyngor i ymchwilio i'r honiadau yn unol â gofynion Rheol 9 o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Gorchmynion Sefydlog) (Cymru) 2006).
 - (ii) Bydd camau disgyblu yn erbyn pob Swyddog arall yn cael eu cymryd yn unol â'r Amodau Gwaith Lleol.
- (c) *Unigolyn Annibynnol*

Ni cheir cymryd unrhyw gamau disgyblu o dan baragraff (b) uchod ac eithrio yn unol ag argymhelliad mewn adroddiad a wnaed gan unigolyn annibynnol dynodedig dan Reol 9 o Reoliadau Llywodraeth Leol (Rheolau Sefydlog)(Cymru) 2006.

(ch) *Atal Rhag Gweithio*

Caiff Swyddog a enwir yn (b) gael eu hatal rhag gweithio tra bod ymchwiliad yn cael ei gynnal i gamymddwyn honedig. Bydd y Swyddog dan sylw yn cael ei (h)atal rhag gweithio ar gyflog llawn a daw'r cyfnod atal i ben wedi dau fis o ddyddiad y daw'r ataliad i rym.

11.10.8 Apeliadau

Ni fydd unrhyw un o'r uchod yn atal Cynghorydd rhag gwasanaethu fel Aelod o bwyllgor apêl neu gorff a sefydlwyd i ystyried apêl gan:

- (a) unrhyw unigolyn yn erbyn unrhyw benderfyniad yn ymwneud â phenodi'r unigolyn hwnnw yn Aelod o staff yr awdurdod; neu
- (b) Aelod o staff yr awdurdod yn erbyn unrhyw benderfyniad yn ymwneud â diswyddo neu gymryd camau disgyblu yn erbyn yr Aelod hwnnw o staff oni bai bod y diswyddo'n gysylltiedig â mater yn ymwneud â gallu, camymddwyn, rhyw reswm perthnasol arall, rhyw ddeddfiad statudol arall neu ymddeoliad a gynlluniwyd lle y rhoddyd llai na chwe mis o rybudd i'r Aelod o staff. Yn yr achosion hyn, cynhelir yr apêl gan uwch Swyddog.